

Lingvistikaolümpiaadi lõppvoor

11. aprill 2008

Tartu

Kood:

Nimi:

Kool:

Klass:

Kodune või mobiiltelefon:

Elektronposti aadress:

Juhendav õpetaja:

Lingvistikaolümpiaadi lõppvooru ülesanded

11. aprill 2008

Ülesannete lahenduse vormistusreeglid:

1. Lahenda iga ülesanne loetava käekirjaga eraldi lehel (lehtedel) ülesannet ümber kirjutamata.
 2. Kirjuta lahendatava ülesande number ja oma kood igale ülesande lahendamiseks kasutatud lehele. Ainult sel juhul on Sinu tulemuste täpne arvestus garanteeritud.
 3. Põhjenda oma vastust. Täiesti korrektseid, kuid põhjenduseta vastuseid hinnatakse madalamalt.
-

Ülesanne 1 (15 punkti)

Järgnevalt on toodud mõned fraasid **kuna** keeles (u 50000 kõnelejaga indiaanikeel, mida räägitakse Panamas ja Kolumbias) ja nende eestikeelsed vasted.

naras gwadurgwen gaka nergwa – 26 apelsini

ua ukadurbo gak atar – 45 kala

sapi waladula wargwen gaka durbaabak gak anbe gaka bakebak – 579 puud

esmun gwadurgwen gak anbe gaka baabak – 38 münti

misi waladurba gak anbe gaka bo – 72 kassi

tule waladula warba gaka durbake gaka bake – 1284 inimest

tuku ukadurbake gak anbe gaka gogle – 97 ahvenat

1. Tõlgi kuna keelde!

151 sardiini

988 helmest

63 last

(sardiin – *unus*, helmes – *wini*, laps – *mimmi*)

2. Kuidas on numbrid 1–10 kuna keeles?

3. Kirjelda kuna keele arvusüsteemi!

(Autor: Anni Silk)

Ülesanne 2 (12 punkti)

Jüri ja Mari emakeel on **watami** keel, mis kuulub Uus-Guinea Papua keelte hulka. Tänapäeval räägib seda veel ainult 500 inimest. Jüril ja Maril on siiski palju sugulasi, mõned neist elus, enamus aga juba surnud. Ka seni veel sündimata sugulasi on põhimõtteliselt võimalik nimetada. Kokku pole sugulusnimesid siiski rohkem kui 15.

Allpool on loetletud need 15 nimetust ja toodud näited sugulaste kohta, keda nii saab nimetada. Et jutt liiga pikaks ei läheks, kasutame lühendeid.

I – isa

T – tütar

E – ema

Õ – õde

P – poeg

V – vend

<i>bijir</i>	Jüri nimetab oma IIII (st isa isa isa isa), Mari nimetab oma IIIIE, Mari nimetab oma PPPPP, Mari nimetab oma PPPT, Jüri nimetab oma IIIIE, Mari nimetab oma PPTTÕ jne.
<i>ngamar</i>	Jüri nimetab oma III, Mari nimetab oma III, Mari nimetab oma IIIÕ, Jüri nimetab oma EEEV, Mari nimetab oma VTPT jne.
<i>nenkai</i>	Jüri nimetab oma II, Mari nimetab oma II, Jüri nimetab oma EÕI, Mari nimetab oma EE jne.
<i>aes</i>	Mari nimetab oma I, Jüri nimetab oma I, Jüri nimetab oma IV, Mari nimetab oma IEÕP jne.
<i>aem</i>	Jüri nimetab oma EÕ, Mari nimetab oma EÕ, Mari nimetab oma EEÕT, Jüri nimetab oma EIÕT jne.
<i>akwae</i>	Jüri nimetab oma EV, Mari nimetab oma EIP, Jüri nimetab oma EIÕP, Mari nimetab oma EEVP jne.
<i>namkwae</i>	Jüri nimetab oma IÕ, Mari nimetab oma IIEVT jne.
<i>yakai</i>	Mari nimetab oma vanemat Õ, Jüri nimetab oma vanemat venda, Jüri nimetab oma IVP, kes on temast vanem jne.
<i>yap</i>	Mari nimetab oma nooremat Õ, Jüri nimetab oma nooremat venda, Mari nimetab oma EÕT, kes on temast noorem jne.
<i>ondan</i>	Mari nimetab oma V, Mari nimetab oma IÕP jne.
<i>mbi</i>	Jüri nimetab oma Õ, Jüri nimetab oma EVT jne.
<i>itiŋ</i>	Jüri nimetab oma P, Mari nimetab oma P, Mari nimetab oma VP, Jüri nimetab oma IVPP jne.
<i>namoŋ</i>	Jüri nimetab oma T, Mari nimetab oma VT, Jüri nimetab oma IÕPT, jne.
<i>rumbun</i>	Jüri nimetab oma PP, Jüri nimetab oma PT, Mari nimetab oma TP, Mari nimetab oma ÕPT jne.

Lisaks on teada, et *amuk* tähistab seda sugulast, kes nimetab sind ennast *akwae*.

1. Kuidas on watami keeles 'ema'?

2. Kuidas nimetab Jüri oma PPPT

ÕP

IÕT?

3. Kuidas nimetab Mari oma EV

EVPP

VTT?

4. Defineeri võimalikult väheste kategooriate abil *ngamar*, *yap*, *namoŋ*.

5. Mille poolest erineb eesti keele sugulusnimede süsteem watami keele omast?

(Autor: Renate Pajusalu)

Ülesanne 3 (15 punkti)

Jaapani keel on aja jooksul inglise ja teistest euroopa keeltest üle võtnud hulga võõr- ja laensõnu. Järgnevalt on antud mõned sõnad nende tänapäeva jaapani kirjaviisis ning vastavas originaalis (suvalises järjestuses).

アイドル	<i>Arbeit</i> 'töö' (saksa)
アルバイト	<i>carta</i> 'kaart' (portugali)
グラス	<i>desk</i> 'laud, lett' (inglise)
キログラム	<i>Energie</i> 'energia' (saksa)
デスク	<i>enquête</i> 'küsitlus, ankeet' (prantsuse)
トラブル	<i>glass</i> 'klaas' (inglise)
アンケート	<i>idol</i> 'iidol' (inglise)
イクラ	<i>kilogramme</i> 'kilogramm' (inglise)
エネルギー	<i>trouble</i> 'pahandused' (inglise)
カルタ	<i>ikra</i> 'kalamari' (vene)
ブル	<i>cookie</i> 'küpsis, cookie (arvuti)' (inglise)
クーキー	<i>bull</i> 'härg' (inglise)

1. Leia igale vasakus tulbas esitatud jaapani sõnale paremast õige vaste!

2. Mis hakkab nende sõnade jaapani kirja pildi puhul silma?

3. Kuidas oleksid jaapani kirjas järgnevad ingliskeelsed sõnad?

light, text, ranking, style, kiss

(Jaapani keel on Jaapani riigikeel. Seda kõneleb Jaapanis ning mujal maailmas kokku üle 130 miljoni inimese. Jaapani keelel sugulaskeeli ei ole.)

(Autor: Axel Jagau)